

## Streszczenie

Ewaluacja zrealizowana została na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach polskiej współpracy rozwojowej. Wykonawcą badania było konsorcjum złożone z Fundacji IDEA Rozwoju oraz firmy badawczej EGO – Evaluation for Government Organisations s.c. Badanie zrealizowane zostało w okresie sierpień-grudzień 2014 r. Przedmiotem badania ewaluacyjnego były wybrane inicjatywy zrealizowane w ramach czterech komponentów polskiej współpracy rozwojowej w latach 2011 – 2013, w tym:

- projektów zrealizowanych w latach 2011 - 2013 w obszarze mała i średnia przedsiębiorczość (MŚP) na Ukrainie.
- projektów zrealizowanych w latach 2011 - 2013 w obszarze mała i średnia przedsiębiorczość (MŚP) w Gruzji.
- wykonania przez Białoruskie Radio Racja umowy koprodukcyjnej z MSZ na 2013 r.
- „Programu stypendialnego dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego”.

## Ogólna ocena projektu

Realizację wszystkich badanych komponentów należy ocenić pozytywnie.

W przypadku Ukrainy, analizowane projekty były dobrze powiązane z celami Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2012-2015 oraz Milenijnymi Celami Rozwoju. W ramach tego priorytetu zrealizowano inicjatywy wysoko oceniane przez wszystkie zaangażowane w nie strony. Większość organizacji uczestniczących w projektach od lat prowadzi różne działania na Ukrainie, gdzie mają swoich sprawdzonych partnerów. Z drugiej strony, problematyka rozwoju przedsiębiorczości nie była na ogół głównym obszarem aktywności tych organizacji. Zwrócenie się w stronę problematyki MŚP wynikało z tego, że starały się one, w ramach swoich zadań statutowych, dopasować działania do priorytetu, w ramach którego można uzyskać finansowanie.

Gruziński komponent MŚP powinien być kontynuowany w przyszłości. Priorytety pomocy obejmowały grupy odbiorców znajdujące się w szczególnie trudnym położeniu oraz obszary charakteryzujące się głębokimi problemami społeczno-ekonomicznymi. Oferta PPR postrzegana była jako atrakcyjna, ściśle ukierunkowana na osiągnięcie celu oraz dobrze dopasowana do potrzeb beneficjentów. Najbardziej trwałe efekty cechowały wizyty studyjne w polskich przedsiębiorstwach lub gospodarstwach agroturystycznych, połączone ze szkoleniami, pogłębiające kompetencje nabyte dzięki działaniom projektowym. Podstawowym ograniczeniem trwałości był natomiast brak wsparcia ze strony lokalnych władz oraz utrudniony dostęp do kredytów finansujących rozwój nowo powstałych przedsiębiorstw.

Należy stwierdzić, że Białoruskie Radio Racja podejmuje szeroko zakrojone działania na rzecz zwiększenia dostępu grup docelowych do informacji. Głównym celem BRR jest „przełamanie monopolu informacyjnego na terenie Republiki Białoruś”, a co za tym idzie stworzenie alternatywnego i wiarygodnego kanału informacyjnego skierowanego do mieszkańców Białorusi. Radio realizuje ten cel przede wszystkim poprzez nadawanie audycji na teren Republiki Białoruś za pomocą dwóch nadajników radiowych umieszczonych na terenie Polski. Oprócz zwiększania zasięgu radia, BRR stara się uzupełniać formułę radiową również korzystając z innych mediów: wsparciem misji radiowej jest strona internetowa, profile na facebooku, twitterze, w kontakcie, jak również na portalu youtube czy google+.

Największym atutem stacji, jest jej spójna tożsamość białoruska – mimo zauważanego przez słuchaczy wsparcia ze strony Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, podkreślany jest fakt, że właścicielami i twórcami Białoruskiego Radia Racja są dziennikarze pochodzenia białoruskiego oraz Polacy sympatyzujący z ideą demokratyzacji Białorusi. Radio niemal wszystkie audycje nadaje w języku białoruskim.

Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego (SSW UW) prowadzony przez Studium Europy Wschodniej wpisuje się w rzeczywiste potrzeby beneficjentów. Jego absolwenci rozwijają kariery naukowe i zawodowe, udowadniając tym samym trwałość działań. Realizacja inicjatywy przyczynia się do przygotowywania „liderów zmiany” w krajach pochodzenia uczestników, a także przynosi wymierne korzyści wizerunkowe Polsce. Program, dzięki stosunkowo długiej tradycji realizacji oraz wysokiej (w ocenie studentów) jakości oferowanych usług, stał się rozpoznawalną marką w krajach pochodzenia uczestników projektu.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że kompetentna realizacja wszystkich badanych projektów wpłynęła korzystnie na wizerunek Polski jako donatora współpracy rozwojowej.